

DE SNELTOETS- CRITERIA



4. ZONNEPANELEN EN -COLLECTOREN

Zonnepanelen en -collectoren worden vrijwel altijd aangebracht op daken en zijn vaak zichtbaar vanuit de openbare ruimte. Ze zijn medebepalend voor de uitstraling van een bouwwerk en het straatbeeld.



Als uitgangspunt voor zonnepanelen geldt dat het bouwplan in vormgeving aansluit op de kenmerken van het bestaande hoofdgebouw en het karakter van de omgeving, dat ze als onderdeel van het dakvlak 'wegvallen' in de omgeving en zo weinig mogelijk aandacht vragen. Vooral in gebieden waarvan de architectuur een grote samenhang vertoont met de stedenbouwkundige opzet, de ruimtelijke ensembles en het straatbeeld, is een optimale afstemming van zonnepanelen op de dakvlakken van essentieel belang. De zonnepanelen van één woning beïnvloeden tenslotte een bouwblok of straat als geheel. De zonnepanelen moeten in maatvoering en kleurstelling terughoudend ten opzichte van de bestaande bebouwing worden uitgevoerd. Zonnepanelen dienen zo veel mogelijk aan de onderzijde van het dakvlak geplaatst te worden. Zonnepanelen moeten kortom zo veel mogelijk onderdeel van het dakvlak worden, passend bij de richting en vorm van het dakvlak.

Omdat het bij zonnepanelen door de hoeveelheid ervan nauwelijks nog om ondergeschikte toevoegingen gaat, gelden de sneltoetscriteria enkel voor regelmatige en eenduidige dakvlakken. Bijzondere bebouwing met onregelmatige dakvlakken, stedenbouwkundig opvallend en voornamelijk gesitueerd en met een architectonisch ontwerp en vormgeving daarop afgestemd, verdienen extra ontwerpaandacht en kunnen niet op basis van de sneltoetscriteria worden beoordeeld.

Voor zonnepanelen in beschermde stads- en dorpsgezichten is behoud van de waarden van het beschermde gezicht extra aandacht. Voor beschermde gezichten geldt, hoe minder zichtbaar de zonnepanelen zijn, hoe meer er mogelijk is. Hiervoor is er een volgordelijkheid om tot de beste plek voor zonnepanelen te komen. Voor het plaatsen van zonnepanelen gelden de algemene basisprincipes voor beschermde stads- en dorpsgezichten. Elk beschermd gezicht heeft ook haar eigen karakteristieken en daarom zijn er naast de algemene basisprincipes voor beschermde gezichten ook nog gebiedscriteria per gezicht. Deze gelden als aanvulling op de algemene basisprincipes en sluiten aan op de karakteristieken per gezicht. De hier gepresenteerde samenvatting is gebaseerd op het document 'Zonnepanelen in beschermde gezichten en op monumenten'. Dit document is de basis voor deze criteria. Voor het oorspronkelijke document wordt verwezen naar **gemeente.groningen.nl/energie**.

CRITERIA

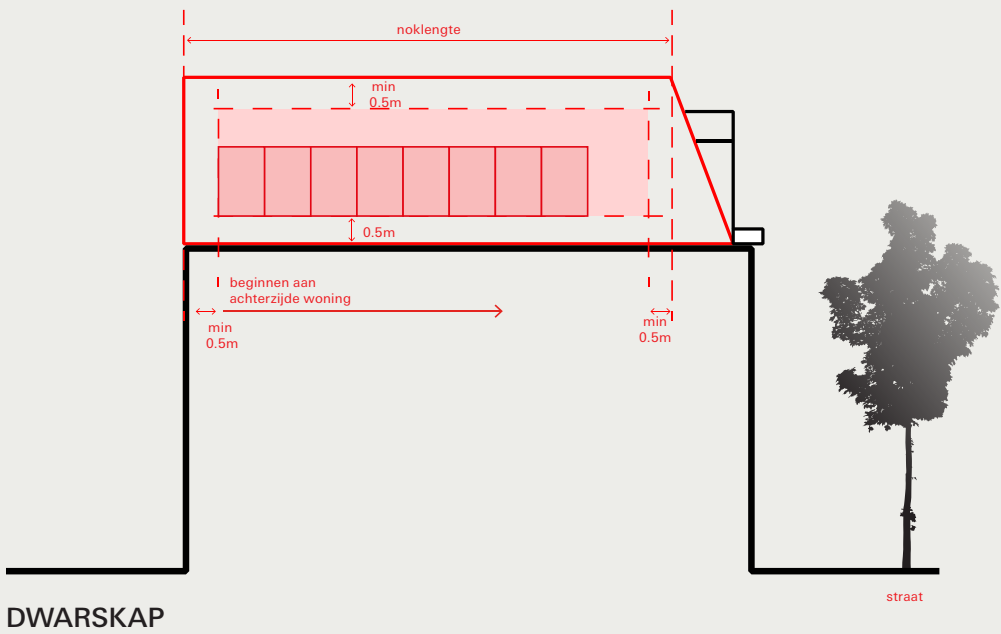
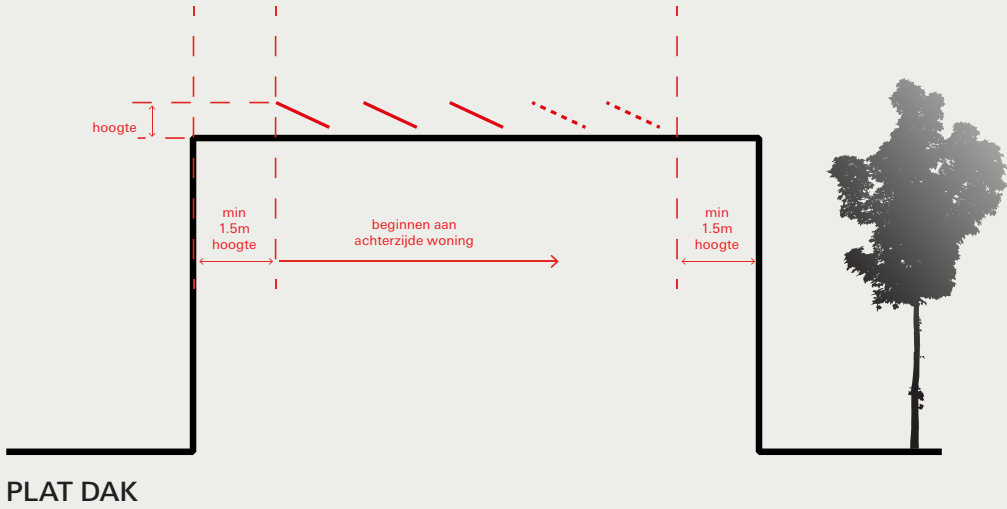
AANTAL, POSITIE, MAATVOERING EN HOOFDVORM

- Bij meerdere zonnepanelen op hetzelfde bouwblok zijn deze regelmatig geordend in een rechthoekig blok zonder verspringingen;
- de zonnepanelen worden verticaal geplaatst en aan de onderzijde van het dakvlak vanuit het midden geordend;
- indien zonnepanelen niet één geheel vormen met de installatie, wordt de installatie aan de binnenzijde van het bouwwerk geplaatst;
- op een schuin dak:
 - worden zonnepanelen op een horizontale lijn of in lijn met overige elementen op het dak geplaatst (afhankelijk van de karakteristiek van het dakvlak en het straatbeeld);
 - liggen zonnepanelen in of direct op het dakvlak;
 - is er minimaal 1 meter dakvlak aan de bovenzijde van de zonnepanelen;
 - is er minimaal 0,5 meter aan weerszijden van de zonnepanelen (dit geldt ook voor de afstand tot dakkapellen en daglicht-voorzieningen);
 - is er aan de onderzijde 0,5 meter tot de dakvoet;
- is de hellingshoek van de zonnepanelen gelijk aan de hellingshoek van het dakvlak;
- dwars op de straat (zijdakvlak), is er minimaal 0,5 meter dakvlak rondom de zonnepanelen (gemeten vanuit de noklengte);
- dwars op de straat (zijdakvlak), worden de zonnepanelen vanaf de achterzijde geordend;
- op een plat dak:
 - is de afstand van de zonnepanelen tot de zijkanten van het dak minimaal 1,5 keer de hoogte van de panelen;
 - worden de zonnepanelen vanaf de achterzijde geordend.

VORMGEVING, MATERIAAL, KLEUR EN DETAILLERING

- Het kleurgebruik is afgestemd op het dakvlak.
- Zonnepanelen hebben een egale en gedekte kleurstelling. Randen en accenten zijn niet licht en/of glimmend.

DEEL 4. DE SNELTOETSCRITERIA: 4. ZONNEPANELEN EN-COLLECTOREN



BESCHERMDE STADS- EN DORPSGEZICHTEN

Voor het plaatsen van zonnepanelen op daken in beschermde gezichten wordt gezocht naar de meeste geschikte locatie, met behoud van de waarden van het beschermde gezicht. Doorloop deze volgorde om de beste plek te bepalen:

- 0 Participatie in collectieve voorziening voor zonnepanelen of aansluiten bij ander initiatief*;
- 1 Plaatsing op dak(-en) van bijgebouwen op het erf, uit het zicht vanuit openbaar gebied;
- 2 Plaatsing op dak(-en) van bijgebouwen op het erf, beperkt zichtbaar vanuit openbaar gebied;
- 3 Plaatsing op een aanbouw van het hoofdgebouw, uit het zicht vanuit openbaar gebied;
- 4 Plaatsing op het achterdakvlak en zijdakvlak van het hoofdgebouw, op ruime afstand uit de voorgevel en beperkt zichtbaar vanuit openbaar gebied.

*Stedenbouwkundige uitgangspunten zijn enkel opgenomen zodat de complete ladder kan worden benoemd.

AANTAL, POSITIE, MAATVOERING EN HOOFDVORM

- De hoofddopzet van het gebouw/ensemble en samenhang van het dakvlak blijft behouden;
- voor het plaatsen van zonnepanelen worden geen karakteristieke elementen gesloopt, zoals schoorstenen, dakkapellen, etc. om meer panelen te kunnen plaatsen;
- zonnepanelen worden geplaatst in één rechthoekig, aaneengesloten vlak. De panelen zijn regelmatig geordend in een ononderbroken rechthoek zonder verspringingen. Alle zonnepanelen hebben eenzelfde legrichting. Het maken van uitsparingen ten behoeve van dakramen en ventilatiepijpen is niet toegestaan. Ook het uitvullen van de restructuur door een vertand verloop te maken is niet toegestaan;
- zonnepanelen aan gevels zijn niet toegestaan binnen beschermde stads- en dorpsgezichten;
- de positie van de zonnepanelen wordt afgestemd op de dakvorm en de architectuur. De zonnepanelen vormen een evenwichtige compositie met de overige elementen op het dak;

- bij rijwoningen met meerdere initiatieven voor zonnepanelen op een doorlopend dak van hetzelfde bouwblok, is het van belang dat de panelen visueel op elkaar afgestemd zijn. Dit betekent dat ze van hetzelfde type (kleur en afmeting) en op dezelfde wijze geplaatst worden zonder verspringen of afwijkende patronen. De uitlijning gebeurt op basis van de eerst geplaatste panelen;
- zonnepanelen worden bij voorkeur direct op het dakvlak geplaatst;
- Op een schuin dak:
 - de zonnepanelen liggen evenwijdig aan de horizontale dakrand en dakgoot;
 - bij zichtbaar geplaatste panelen is maximaal 75% van het dakvlak bedekt met zonnepanelen
 - bij schuine daken met de nokrichting haaks op de straat worden de panelen geordend vanaf de achterzijde ten opzichte van de straat. Er is minimaal 2 meter afstand uit de voorgevel;
 - zonnepanelen worden niet geplaatst aan de straatzijde van het korte dakschild van een schilddak of wolfdak;
 - Er is minimaal 1 meter afstand tussen de zonnepanelen en de schoorsteen, de hoekkeper en/of kilkeper (hoek tussen twee hellende dakschilden).
- Op een plat dak:
 - zonnepanelen zijn tenminste 0,5 meter verwijderd van dakramen;
 - de panelen worden binnen een hoek van maximaal 35 graden van het platte dak geplaatst;
 - bij afgeknotte schilddaken worden panelen uitsluitend geplaatst op het platte deel van het dak;
- Op een mansarde dak:
 - zonnepanelen op mansarde daken worden aangebracht op het bovenste, schuine, dakvlak;
 - er is minimaal 0,5 meter of 1 dakpan van de nok, de knik in het dakvlak en van het zijdakvlak.

VORMGEVING, MATERIAAL, KLEUR EN DETAILLERING

- Bevestigingsmateriaal, stellingen en andere bijbehorende onderdelen hebben een gedekte kleurstelling en geen glimmende onderdelen;
- er dakvlak wordt maximaal 1 type zonnepaneel toegepast. Om verrommeling tegen te gaan is het toepassen van meerdere typen zonnepanelen per zichtzijde (van verschillende afmetingen, materiaal en kleur) niet toegestaan.

INSTALLATIE

- De installatie is reversibel (de oorspronkelijk situatie is na gebruik te herstellen);
- de optimizers worden uit het zicht geplaatst. De omvormers worden aan de binnenzijde van het bouwwerk geplaatst;
- kabels worden niet langs de buitenzijden van gevels gelegd die zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte, zodat het straatbeeld behouden blijft.

GEBIEDSPECIFIEKE AANVULLENDE CRITERIA

1. Binnenstad
 - Zonnepanelen worden geplaatst op daken uit het zicht vanaf openbaar toegankelijk gebied;
2. Verlengde Hereweg
 - zonnepanelen worden geplaatst op daken uit het zicht vanaf openbaar toegankelijk gebied of op locaties beperkt zichtbaar vanaf openbaar toegankelijk gebied;
3. Schildersbuurt
 - zonnepanelen worden in eerste instantie geplaatst op daken uit het zicht vanaf openbaar toegankelijk gebied, zoals op de achterzijde van het dakvlak, niet-zichtbare delen van zijdakvlakken, platte delen van

daken en bijgebouwen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan worden de zonnepanelen geplaatst op beperkt zichtbare locatie, zoals schuine daken met de nokrichting haaks op de straat;

- bij gebouwen van hetzelfde type worden identieke legplannen toegepast;
- zonnepanelen worden niet geplaatst op dakkapellen, dakopbouwen, erkers, toerentjes of andere bijzondere architectonische elementen van het dak;

4. Zuiderpark

Zuiderpark

- zonnepanelen worden eerst geplaatst op niet-zichtbare locaties, zoals platte daken. Anders worden zonnepanelen geplaatst op locaties die zeer beperkt zichtbaar zijn vanaf openbaar gebied;
- op de erven (achter-, zij- en voorerf) van bebouwing aan het Zuiderpark zijn zonnepanelen niet toegestaan;

Parklaan

- zonnepanelen worden eerst geplaatst op niet-zichtbare locaties, zoals platte daken en aan de achterzijde van de bebouwingswand aan de Parklaan;
- op de bebouwing aan de Parklaan zijn zonnepanelen op het zij- en voordakvlak alleen toegestaan indien deze beperkt zichtbaar zijn vanaf ooghoogte vanuit publiek toegankelijk gebied;

5. Oosterpoort Oost

- zonnepanelen worden eerst geplaatst op niet-zichtbare locaties, zoals op het platte dak, het achterdakvlak of een (deel van het) zijdakvlak welke niet zichtbaar is vanaf de straat;
- zonnepanelen op schuine daken grenzend aan een plein of straat zijn niet toegestaan;
- zonnepanelen op schuine dakvlakken van dakkapellen zijn niet toegestaan;

6. Bloemenbuurt

- zonnepanelen worden het eerst geplaatst op daken uit het zicht vanaf openbaar toegankelijk gebied, zoals de dakvlakken aan de achterzijde, platte daken of op bijgebouwen;

7. Petrus Campersingel – S.S.

Rosensteinlaan

- op de bebouwing in het zuidelijke deel van het beschermd gezicht zijn zonnepanelen op zijdakvlakken alleen toegestaan indien deze beperkt zichtbaar zijn vanaf ooghoogte van publiek toegankelijk gebied;

8. Korrewegwijk

- geen aanvullende criteria;

9. Rijksstraatweg (Haren) & Lellens (Ten Boer)

- bij (voormalige) boerderijen wordt bij de plaatsing van zonnepanelen het oorspronkelijke onderscheid tussen het voor- en achterhuis (woon- en

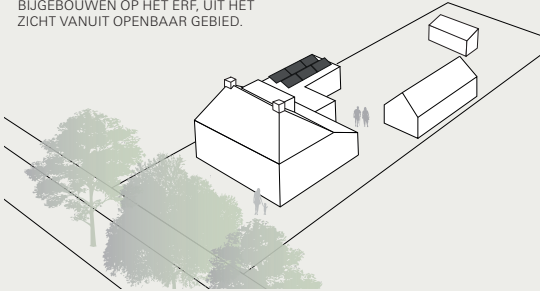
bedrijfs gedeelte) behouden;

- Grondopstellingen

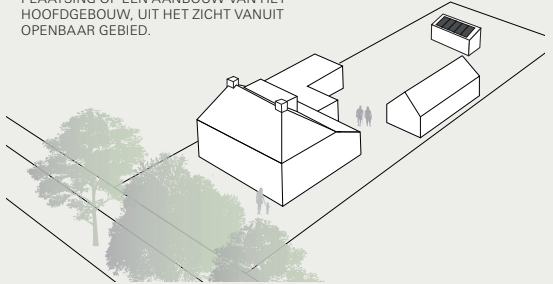
- een grondopstelling met zonnepanelen wordt ingepast binnen het woonerf en de tuinaanleg. Dit sluit aan bij de aanwezige kwaliteiten van het perceel;
- de grondopstelling wordt evenwijdig aan de verkaveling of de erfgrans geplaatst;
- de hoogte van de grondopstelling is zo beperkt mogelijk, maximaal 50cm vanaf het maaiveld;
- de panelen zijn horizontaal geplaatst, om de hoogte van de grondopstelling te beperken;
- de stelling heeft een gedekte kleurstelling, of een kleurstelling afgestemd op de omgeving.

DEEL 4. DE SNELTOETSCRITERIA: 4. ZONNEPANELEN EN-COLLECTOREN

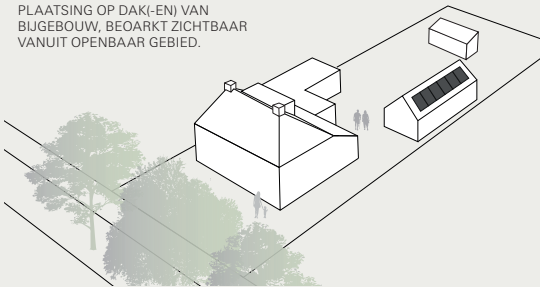
1. PLAATSING OP DAK(-EN) VAN BIJGEBOUWEN OP HET ERF, UIT HET ZICHT VANUIT OPENBAAR GEBIED.



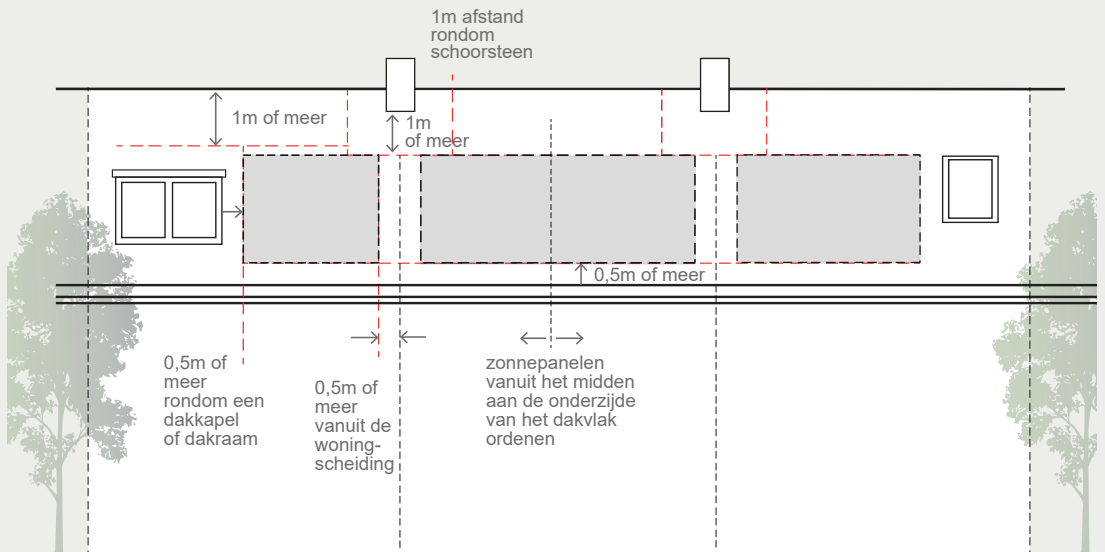
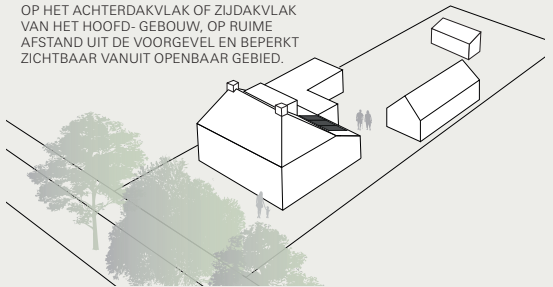
2. INDIEN DIT NIET MOGELIJK IS: PLAATSING OP EEN AANBOUW VAN HET HOOFDGEBOUW, UIT HET ZICHT VANUIT OPENBAAR GEBIED.



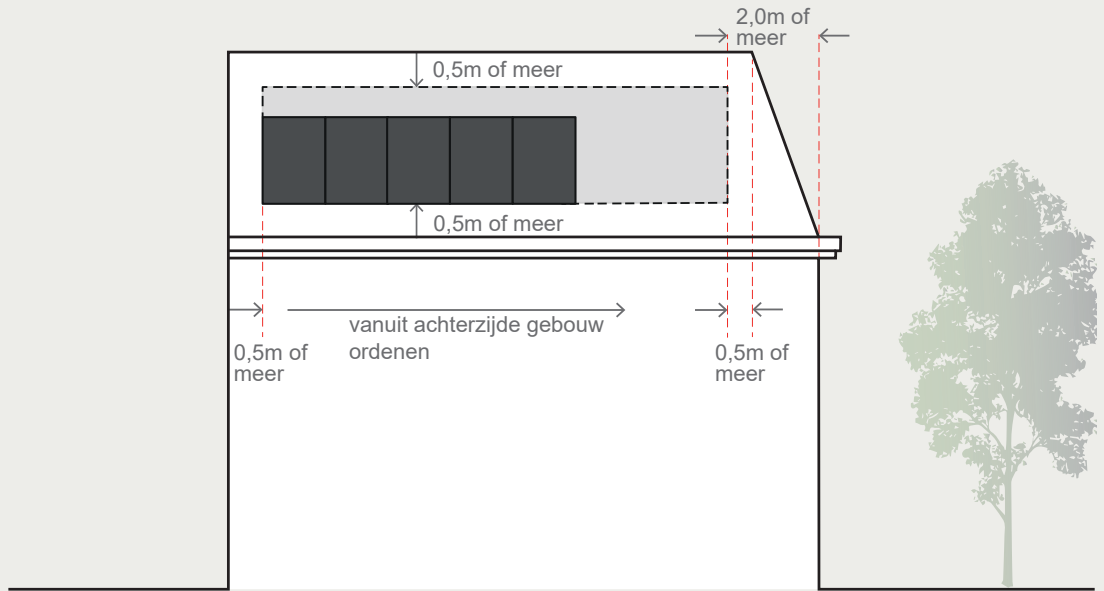
3. INDIEN DIT NIET MOGELIJK IS: PLAATSING OP DAK(-EN) VAN BIJGEBOUW, BEOARKT ZICHTBAAR VANUIT OPENBAAR GEBIED.



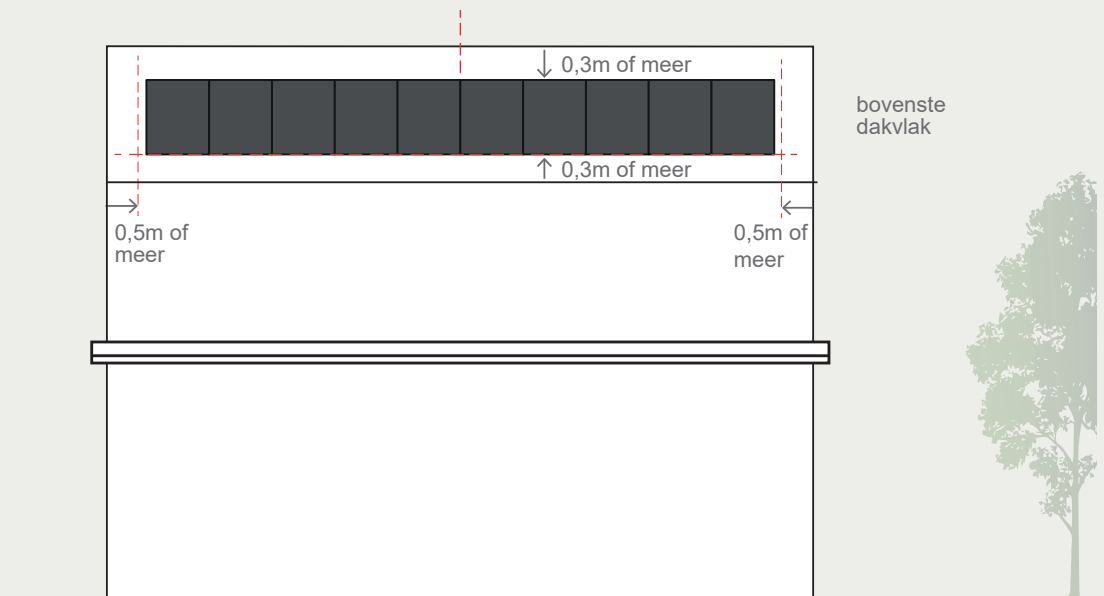
4. INDIEN DIT NIET MOGELIJK IS: PLAATSING OP HET ACHTERDAKVLAK OF ZIJDAKVLAK VAN HET HOOFD-GEBOUW, OP RUIME AFSTAND UIT DE VOORGEVEL EN BEPERKT ZICHTBAAR VANUIT OPENBAAR GEBIED.



DEEL 4. DE SNELTOETSCRITERIA: 4. ZONNEPANELEN EN-COLLECTOREN



DWARSKAP



MANSARDE KAP

MONUMENTEN

Het plaatsen van zonnepanelen bij monumenten is altijd maatwerk. Het gaat hier om gemeentelijke monumenten en om rijksmonumenten. De locatie van zonnepanelen is afhankelijk van de erfgoedwaarden van het monument. Als algemeen uitgangspunt wordt deze volgorde gehanteerd voor het bepalen van de locatie voor zonnepanelen bij monumenten. Dit is meer specifiek gericht op (gebouwde) monumenten in vergelijking met de locatiebepaling in deel 1:

- 0 Participatie in collectieve voorziening voor zonnepanelen of aansluiten bij ander initiatief*;
- 1 Plaatsing op dak(-en) buiten de beschermde onderdelen van het monument, uit het zicht vanuit openbaar gebied. Bijvoorbeeld op het dak van een niet beschermd bijgebouw;
- 2 Indien dit niet mogelijk is: plaatsing op dak(-en) van bijgebouwen op het bouwterrein, uit het zicht vanuit openbaar gebied;
- 3 Indien dit niet mogelijk is: plaatsing op dak(-en) van bijgebouwen, beperkt zichtbaar vanuit openbaar gebied;
- 4 Indien dit niet mogelijk is: plaatsing op het dak van ondergeschikte onderdelen van het monument, uit het zicht vanuit openbaar gebied. Bijvoorbeeld op het dak van een aanbouw aan de achterzijde;
- 5 Indien dit niet mogelijk is: plaatsing

op dak(-en) van het monument, uit het zicht vanuit openbaar gebied. Bijvoorbeeld op een plat deel van het dak, of aan de achterzijde;

- 6 Een passende inpassing in een tuin(deel) dat buiten een beschermde tuin- en groenaanleg en historische structuur valt en geen visuele verstoring van het beeld oplevert.

*Stedenbouwkundige uitgangspunten zijn enkel opgenomen zodat de complete ladder kan worden benoemd.

AANTAL, POSITIE, MAATVOERING EN HOOFDVORM

- Op een dak dat een prominent onderdeel is van de architectuur of het monumentale voorkomen van een monument, zijn zonnepanelen niet toegestaan;
- voor gebouwen met een dak of -bedekking met hoge bouwhistorische waarden is het niet mogelijk om zonnepanelen te plaatsen, ook als de panelen uit het zicht liggen. Bijvoorbeeld bij gebouwen met een bijzondere kapvorm, zoals torentjes, historische dakopbouw of met decoratieve elementen in het dak;
- bij monumenten die onderdeel zijn van een complexbescherming, waarbij meerdere gebouwen of objecten als monument zijn aangewezen, geldt dat

de zonnepanelen geen verstoring van het ensemblebeeld mogen opleveren. Hierbij dient het beeld van het complex als geheel bekeken te worden;

- het plaatsen van zonnepanelen die (beperkt) zichtbaar zijn, is alleen mogelijk indien een onderbouwning is aangeleverd waarin alternatieve locaties onderbouwd zijn afgewogen. Een zorgvuldige inpassing van de zonnepanelen en aansluiting op de visuele waarden en bouwhistorische waarden van het monument is essentieel.
- zonnepanelen aan gevels zijn niet toegestaan bij monumenten.

VORMGEVING, MATERIAAL, KLEUR EN DETAILLERING

- Het aantal en de positie van zonnepanelen wordt afgestemd op de erfgoedwaarden van het monument. Hierbij zijn de waarden van het monument leidend boven de duurzaamheidsaspecten;
- er is een zorgvuldig plan voor het aanbrengen van zonnepanelen zodat er geen onevenredige visuele verstoring is van het monument of de omgeving;
- de onderconstructie en/of bevestiging van de zonnepanelen is niet zichtbaar.

INSTALLATIE

- Voor het plaatsen van zonnepanelen (en bijbehorende installaties en leidingwerk) worden geen onderdelen gesloopt, zoals schoorstenen, dakopbouwen, decoraties, etc.;
- alle bijbehorende installaties en apparatuur, zoals optimizers of (micro-) omvormers, worden zorgvuldig ingepast in het monument op een onopvallende plek;
- kabels worden langs de buitenzijden van gevels gelegd die zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte, zodat het straatbeeld behouden blijft;
- de installatie is reversibel (de oorspronkelijk situatie is na gebruik te herstellen).